

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Департамент загальної середньої та дошкільної освіти

пр. Перемоги, 10 м. Київ, 01135, тел. (044)481-47-69, факс (044)481-47-69, E-mail: dzsdo@mon.gov.ua

05022018 ~ 2.2 - 286

Департаментам (управлінням) освіти
і науки обласних (у м.Києві – міської)
державних адміністрацій

Щодо проведення конкурсу

Департамент загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти і науки України інформує про те, що чеська громадська організація «Асоціація з міжнародних питань» спільно із Українською асоціацією усної історії у рамках проекту «Відкрита школа» проводять семінари для викладачів історії та методистів на тему «Метод усної історії при вивченні новітньої історії та методистів» та оголошують Конкурс для педагогічних працівників з усної історії. Переможці нагороджуються призами та поїздкою в Чехію.

Інформація щодо семінарів та Положення про Конкурс додаються.

Директор департаменту

Юрій Кононенко

ПРОГРАМА ОДНОДЕННОГО СЕМІНАРУ

«УСНА ІСТОРІЯ ЯК МЕТОД І ДЖЕРЕЛО»

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ УСНОЇ ІСТОРІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ НОВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ У ШКОЛІ.
ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ: ВЧИТЕЛІ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ, СТУДЕНТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ВУЗІВ.

УЖГОРОД
19-20 ЛЮТОГО

ДРОГОБИЧ
21-22 ЛЮТОГО

УМАНЬ
12-13 БЕРЕЗНЯ

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ
14-15 БЕРЕЗНЯ

НІЖИН
16-17 КВІТНЯ

ГЛУХІВ
19-20 КВІТНЯ

ПРОГРАМА

УСНІ АВТОБІОГРАФІЧНІ СПОГАДИ ЯК ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО: МОЖЛИВОСТІ І ОБМЕЖЕННЯ

Юрій Волошин

Визначаються основні поняття, розглядається предметна сфера усної історичної дослідження, інформаційний потенціал усних джерел. Окреслюється історія усної історії як наукового напрямку у світі і в Україні. Розглядаються найбільш результативні наукові і освітні проекти в цій галузі.

ОРГАНІЗАЦІЯ УСНОІСТОРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Анастасія Момот

Розповідається про формулювання теми усної історичної дослідження, методик організації проекту й шлях до його реалізації.

На завершальному етапі лекції учасники залучаються для групової роботи над проблемою формулювання предмету можливого усної історичного проекту, який може бути реалізований із залученням учнів школи, або учнями самостійно, визначення кола респондентів, розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією проектів в обраній предметній сфері.

ЛЕКТОРИ

АНАСТАСІЯ МОМОТ

науковий співробітник Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

ЮРІЙ ВОЛОШИН

доктор історичних наук, професор Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка, член Української асоціації усної історії.

Організаторами семінару є чеська громадська організація «Асоціація з міжнародних питань» (Asociace pro mezinárodní otázky, www.ato.cz) в рамках проекту «Альтернативна освіта для українських шкіл» Міністерства закордонних справ ЧР програми TRANS та при підтримці Міністерства освіти і науки України.

МЕТОДИКА І ТЕХНІКА ІНТЕРВ'ЮВАННЯ

Анастасія Момот

Висвітлюються функції основних етапів усної історичної інтерв'ю. Викладаються принципи і прийоми розкриття теми, встановлення і підтримання психологічного контакту. Розглядаються привила ведення і застосування нотаток в ході інтерв'ю. Окремо розглядаються моральні та етичні аспекти усної історичної інтерв'ювання. На завершальному етапі лекції проводиться тренінг з практики інтерв'ювання, розбираються можливі помилки та проблемні моменти в ході інтерв'ю.

Способи обробки та збереження усної історичної інтерв'ю. Окреслюються основні способи збереження та обробки аудіо та відео записів. Висвітлюються правила транскрибування та роботи над покажчиком.

МОЖЛИВОСТІ УСНОЇ ІСТОРІЇ З НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИЦІ

Юрій Волошин

Розглядаються основні підходи до інтерпретації джерел усної історії в навчанні учнів загальноосвітніх шкіл. Висвітлюються дидактичні можливості усної історичної методик, слухачі знайомляться з міжнародним досвідом у цій сфері, а також з прикладами їх успішного застосування в Україні.

РОЗДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ:
БРОШУРА «ЖИВА ІСТОРІЯ»

КОНКУРС ШКІЛЬНИХ ПРОЕКТІВ З УСНОЇ ІСТОРІЇ

Чеська громадська організація Асоціація з міжнародних питань (www.amo.cz) оголошує про проведення конкурсу шкільних проектів для вчителів історії та суспільних дисциплін «ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ В СРСР У ПЕРІОД 1980–1991 РОКІВ». Конкурс проводиться між реалізованими проектами «Oral history». Темі проектів пропонують організатори.

На конкурс будуть прийматися проекти, усноісторичні інтерв'ю, які були реалізовані аперше і виконані за методикою «Oral history». Необхідна методична підтримка для реалізації проекту розміщена на сайті www.usnayaistoriya.info у розділі «Усна історія» та у методичному посібнику «Жива історія. Метод усної історії в школі».

НАСНИКОМ КОНКУРСУ Є ВЧИТЕЛЬ, який координує та супроводжує учнівські проекти.

МЕТА КОНКУРСУ — вивчення новітньої історії з погляду мультиперспективності. Під час проекту учні навчаються формулювати питання, робити інтерв'ю, аналізувати його, визначити поле для дискусій. Реалізація проекту допоможе усвідомити, що історію завжди проживає людина, яка має власний досвід і відповідно до цього досвіду інтерпретує події з минулого.

Шість координаторів кращих учнівських проектів, яких визначить журі, візьмуть участь в **ОСВІТНІЙ ПОЇЗДЦІ ДО ЧЕСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ**. У складі журі — українські фахівці з усної історії та організатори конкурсу. Витрати комплексує організатор, AMO.

ТЕРМІНИ РЕАЛІЗАЦІЇ

Проекти потрібно подавати разом із заповненим формуляром на сайті www.usnayaistoriya.info

до 12. 11. 2018

Координатор проекту AMO «Усна історія» в Україні є Юрій Волошин, доктор історичних наук, професор кафедри історії України Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка. Член Української асоціації усної історії.

jwoloshyn@gmail.com

ПИТАННЯ ПРОЕКТУ МАЮТЬ СТОСУВАТИСЯ НАСТУПНИХ ТЕМ

ПОЛІТИЧНИЙ ДОСВІД У 80-Х І НА ПОЧАТКУ 90-Х РОКІВ

маніжерованість (не) дитячі режими, дитячі, молодіжні та комуністичні організації, опитування, політичні неформальних громадських об'єднань, політичних партій, миття, передвиборчі кампанії 1991 року

ОСВІТА

вплив походження на часкравість отримання освіти, роль вчителів у тоталітарному суспільстві/ демократичному суспільстві, шкільний набір (якими були засоби навчання), зростаючість України (зростаюча кількість російськомовних шкіл у містах)

СІМ'Я І ПОБУТ

як проводили вільний час (дозвілля), дачники, одяг, мода, засоби гігієни, харчування, економіка дефіциту (черги, блат), відносини у сім'ї

РИТУАЛИ БУДЕННОГО ЖИТТЯ

збори, план, комуністичні суботники, щорічні паради, мітинги, свята, пам'ятні дати, вибори в радянському суспільстві, вибори на початку 1990-х

МОЛОДІЖНА СУБКУЛЬТУРА

андерграундна музика, література, неформальні молодіжні об'єднання, хіппі, панк, рокери і тощо

ЗМІ

TV СРСР, телесеріали, поп-зірки, кіно, які книги читали, преса: популярні газети і журнали

ПОДРОЖІ

туристичні поїздки, виїзди за кордон, загальна мобільність

ВАЖЛИВІ ФЕНОМЕНИ ПЕРІОДУ

війна в Афганістані, Чорнобильська катастрофа, антиалкогольна кампанія, гласність, олімпіада-88, обов'язкова служба в армії, рух «За мир», розкрадання майна із соціалістичної власності

РОБОТА

маніжери, проблема повної зайнятості, впровадження нових технологій, вплив особистого членства/ нечленства в компанії/ колективі для кар'єрного росту

РЕФЛЕКСІЯ «ВЕЛИКОЇ ІСТОРІЇ»

перебудова, ренатація кримських татар, дисидентський рух, Українська Гельсінкська спілка, легілізація церкви, Народний Рух України, падіння СРСР

Під час роботи із сучасниками учні можуть доповнити свої дослідження фотографіями оповідачів, подій, про які йдеться в усноісторичному інтерв'ю, або цікавими історичними документами (для публікації фотографій сучасника необхідна його згода). Один учитель може бути координатором кількох учнівських проектів. Учні можуть виконувати конкурсну роботу індивідуально або групою. Роботу на конкурс подає вчитель за допомогою контактної формуляру на сайті www.usnayaistoriya.info. Якщо вчитель є координатором кількох проектів, кожен проект подається як окрема конкурсна робота!

Увага! Недотримання хоча б однієї з цих вимог є підставою для недопущення роботи до участі в конкурсі.

ЗАПРОШУЄМО ДО УЧАСТІ В КОНКУРСІ!

ФОРМА ПРОЕКТУ

Обсяг роботи 20 000–40 000 знаків, що становить приблизно 20 сторінок А4. Усі роботи мають подаватися у форматі PDF. Максимальний розмір 1 МБ.

КОНКУРСНА РОБОТА ПОВИННА МІСТИТИ

1. Титульний аркуш, на якому просимо зазначити (назву конкурсної роботи, дані вчителя-координатора)
2. Спіс проекту (мета, період проведення, особистий коментар та неочікувані зауваження) — максимально 2 сторінки.
3. Повна транскрипція (розшифрування) інтерв'ю.
4. Запитання використані під час інтерв'ю (опитувальник).
5. Додатки, які можуть доповнити проект, але не є обов'язковими (копія фото та історичних документів (за наявності), які опитуваний дозволяє використати)